

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันการท่องเที่ยวนับเป็นกิจกรรมที่มีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจและสังคมโดยรวมของประเทศ เนื่องจากการท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมบริการที่มีการเติบโตสูงและมีบทบาทสำคัญในการสร้างรายได้ให้กับประเทศได้รวดเร็วกว่าอุตสาหกรรมประเภทอื่นๆ โดยมีศักยภาพในการนำรายได้เข้าประเทศ เพื่อช่วยกระตุ้นการเจริญเติบโตในระบบเศรษฐกิจ ซึ่งส่งผลต่อการสร้างงานและการกระจายรายได้ไปยังภูมิภาคที่เป็นแหล่งท่องเที่ยว นอกจากนี้การท่องเที่ยวยังช่วยส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาในธุรกิจสาขาบริการอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งธุรกิจโรงแรม ที่พัก การขนส่ง การนำเที่ยว และการจำหน่ายสินค้าที่ระลึก เป็นต้น ดังนั้นประเทศกำลังพัฒนาหลายๆ ประเทศจึงอาศัยการท่องเที่ยวเป็นแนวทางในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ และประเทศกำลังพัฒนาเหล่านี้ต่างมุ่งหวังให้การท่องเที่ยวเป็นภาคอุตสาหกรรมบริการที่จะนำผลประโยชน์มาสู่ระบบเศรษฐกิจของตน

เนื่องจากอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวมีบทบาทสำคัญต่อเศรษฐกิจของประเทศไทย ประกอบกับประเทศไทยมีความหลากหลายในเรื่องของสถานที่ท่องเที่ยวและบริการ ทำให้เกิดความดึงดูดใจต่อนักท่องเที่ยว โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวต่างชาติ ดังนั้นประเทศไทยจึงอาศัยการท่องเที่ยวเป็นกลยุทธ์ในการพัฒนาเศรษฐกิจ โดยเห็นได้จากนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวของประเทศไทย ปี 2547-2549 (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2550) ส่งเสริมให้การท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือสำคัญในการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจ สร้างงานให้กับประชาชนและเพิ่มรายได้ให้กับประเทศ

เมื่อพิจารณารายได้จากการท่องเที่ยวของประเทศไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งรายได้จากนักท่องเที่ยวต่างชาติซึ่งถือว่าเป็นรายได้หลักที่สำคัญอย่างยิ่งของประเทศไทย เมื่อเปรียบเทียบรายได้จากนักท่องเที่ยวต่างชาติกับรายได้จากการส่งออกสินค้าหลักที่สำคัญของประเทศไทย พบว่ารายได้จากนักท่องเที่ยวต่างชาติมีมูลค่าสูงเป็นอันดับสองรองจากการส่งออกเครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ โดยพบว่าในปี ค.ศ. 2005 รายได้จากนักท่องเที่ยวต่างชาติ มีมูลค่าสูงถึง 367,380 ล้านบาท และเพิ่มขึ้นเป็น 487,100 ล้านบาท ในปี ค.ศ. 2006 ดังตารางที่ 1.1

ตารางที่ 1.1 แสดงรายได้จากนักท่องเที่ยวต่างชาติ และรายได้จากการส่งออกสินค้าหลักที่สำคัญ
ของไทยในปี ค.ศ. 2005-2006

รายการ	มูลค่า : ล้านบาท	
	ปี ค.ศ. 2006	ปี ค.ศ. 2005
1. เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์ และส่วนประกอบ	565,806.93	474,445.19
2. รายได้จากนักท่องเที่ยวต่างชาติ	487,100.00	367,380.00
3. รถยนต์ อุปกรณ์ และส่วนประกอบ	362,374.31	310,310.14
4. แผงวงจรไฟฟ้า	267,598.31	238,454.60
5. ยางพารา	205,483.11	148,679.86
6. เม็ดพลาสติก	171,394.06	167,914.55
7. อัญมณี และเครื่องประดับ	139,864.58	129,339.28
8. น้ำมันสำเร็จรูป	138,785.62	94,995.55
9. เหล็ก เหล็กกล้า และผลิตภัณฑ์	134,035.23	115,603.47
10. เครื่องรับวิทยุโทรทัศน์ และส่วนประกอบ	131,548.76	125,534.40
11. เคมีภัณฑ์	130,475.48	105,760.85

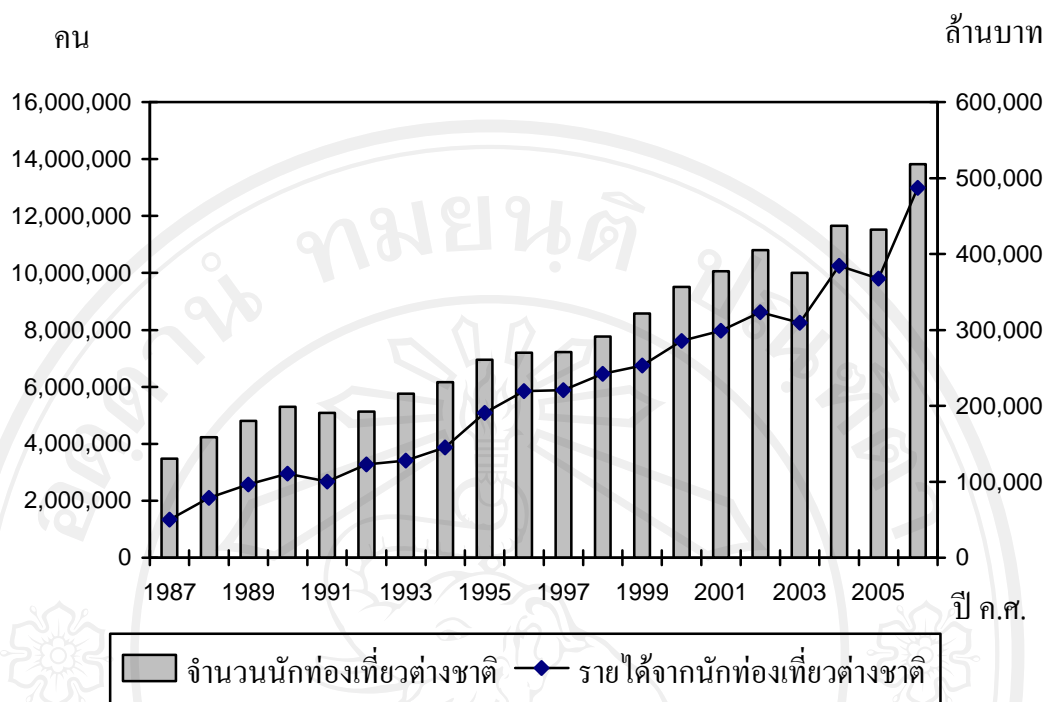
ที่มา: สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ (2550) และ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2550)

นอกจากนี้การท่องเที่ยวนับได้ว่าเป็นอุตสาหกรรมบริการที่ประกอบไปด้วยธุรกิจที่เกี่ยวข้องเนื่องจนวนมาก ซึ่งมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับธุรกิจอุตสาหกรรมเชื่อมโยงในหลายด้าน และต้องพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน โดยธุรกิจหลัก ได้แก่ ธุรกิจนำเที่ยว ธุรกิจโรงแรม และธุรกิจการเดินทางระหว่างประเทศ เป็นต้น ธุรกิจรอง ได้แก่ ธุรกิจจำหน่ายสินค้าที่ระลึก ธุรกิจภัตตาคาร ร้านอาหาร ธุรกิจสวนสนุก ธุรกิจแหล่งบันเทิงและพักผ่อนหย่อนใจ และธุรกิจการเดินทางในประเทศ เป็นต้น และธุรกิจที่ให้บริการสนับสนุนการท่องเที่ยว ได้แก่ ธุรกิจโฆษณาและธุรกิจประชาสัมพันธ์ ธุรกิจขนส่งมวลชน ธุรกิจแลกเปลี่ยนเงินตรา ธุรกิจ MICE (Meeting Incentive Convention and Exhibition) และสถาบันจัดการสอนและอบรมด้านการท่องเที่ยว เป็นต้น ดังนั้น การท่องเที่ยวจึงช่วยก่อให้เกิดการเพิ่มขึ้นของธุรกิจต่อเนื่องจำนวนมาก และส่งผลต่อการเพิ่มขึ้นของรายได้

ตารางที่ 1.2 แสดงจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติ รายได้จากนักท่องเที่ยวต่างชาติ ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) และสัดส่วนของรายได้จากนักท่องเที่ยวต่างชาติกับ GDP ในปี ค.ศ. 1987-2006

ปี ค.ศ.	จำนวน นักท่องเที่ยว ต่างชาติ (คน)	เปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)	รายได้จาก นักท่องเที่ยว ต่างชาติ (ล้านบาท)	เปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)	GDP (ล้านบาท)	สัดส่วน รายได้จาก นักท่องเที่ยว ต่างชาติ กับ GDP (ร้อยละ)
1987	3,482,958	23.59	50,024	34.04	1,299,910	3.85
1988	4,230,737	21.47	78,859	57.64	1,559,800	5.06
1989	4,809,508	13.68	96,386	22.23	1,856,990	5.19
1990	5,298,860	10.17	110,572	14.72	2,183,550	5.06
1991	5,086,899	-4.00	100,004	-9.56	2,506,640	3.99
1992	5,136,443	0.97	123,135	23.13	2,830,910	4.35
1993	5,760,533	12.15	127,802	3.79	3,165,220	4.04
1994	6,166,496	7.05	145,211	13.62	3,629,340	4.00
1995	6,951,566	12.73	190,765	31.37	4,186,210	4.56
1996	7,192,145	3.46	219,364	14.99	4,611,040	4.76
1997	7,221,345	0.41	220,754	0.63	4,732,610	4.66
1998	7,764,930	7.53	242,177	9.70	4,626,450	5.23
1999	8,580,332	10.50	253,018	4.48	4,637,080	5.46
2000	9,508,623	10.82	285,272	12.75	4,922,730	5.79
2001	10,061,950	5.82	299,047	4.83	5,133,500	5.83
2002	10,799,067	7.33	323,484	8.17	5,450,640	5.93
2003	10,004,453	-7.36	309,269	-4.39	5,928,980	5.22
2004	11,650,703	16.46	384,360	24.28	6,503,490	5.91
2005	11,516,936	-1.15	367,380	-4.42	7,102,960	5.17
2006	13,821,802	20.01	487,100	32.59	7,813,050	6.23

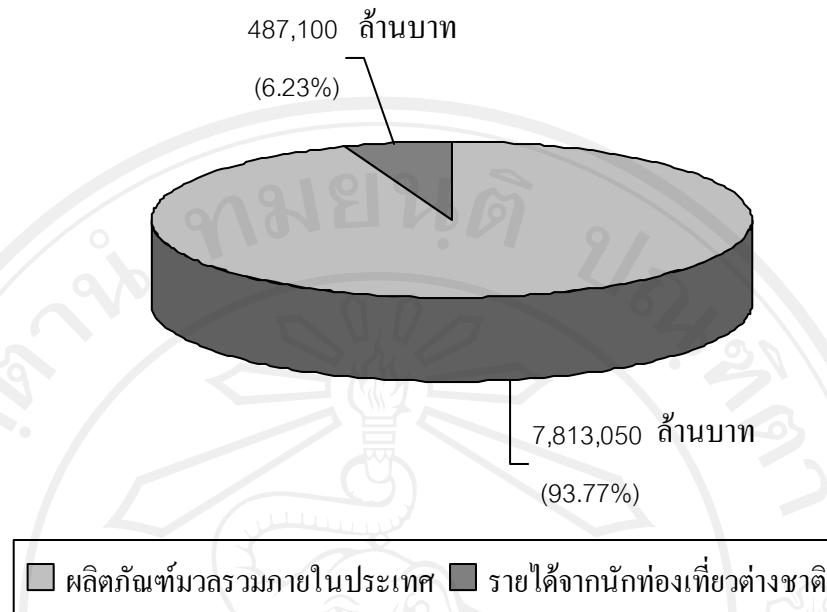
ที่มา: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2546; 2550) และ International Monetary Fund (2007)

รูปที่ 1.1 แผนภูมิแสดงจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติ และรายได้จากนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทย ปี ค.ศ. 1987-2006

พัฒนาการด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทยเริ่มต้นขึ้นอย่างจริงจัง ในปี ค.ศ. 1987 เมื่อรัฐบาลโดยการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยมีการประชาสัมพันธ์โครงการปีท่องเที่ยวไทย (Visit Thailand Year) และปีท่องเที่ยวไทย (Amazing Thailand Year) ซึ่งต่อเนื่องตั้งแต่ปี ค.ศ. 1998-1999 ทำให้จำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยขยายตัวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

จากตารางที่ 1.2 และรูปที่ 1.1 พบว่าตั้งแต่ปี ค.ศ. 1987 เป็นต้นมา จำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยและรายได้จากนักท่องเที่ยวต่างชาติ มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น โดยในปี ค.ศ. 1987 มีจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติเพียง 3,482,958 คน และมีรายได้จากนักท่องเที่ยวต่างชาติเพียง 50,024 ล้านบาท ส่วนในปี ค.ศ. 2005 มีจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติเพิ่มขึ้นเป็น 11,516,936 คน และมีรายได้จากนักท่องเที่ยวต่างชาติเพิ่มขึ้นเป็น 367,380 ล้านบาท ส่วนในปี ค.ศ. 2006 จำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติเพิ่มขึ้นเป็น 13,821,802 คน และมีรายได้จากนักท่องเที่ยวต่างชาติสูงถึง 487,100 ล้านบาท

รูปที่ 1.2 แผนภูมิแสดงสัดส่วนรายได้จากนักท่องเที่ยวต่างชาติกับผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ ปี ค.ศ.2006

จากตารางที่ 1.2 และรูปที่ 1.2 เมื่อพิจารณาสัดส่วนของรายได้จากนักท่องเที่ยวต่างชาติเทียบกับผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) พบว่ารายได้จากนักท่องเที่ยวต่างชาติสูงถึงประมาณร้อยละ 4-6 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ โดยในปี ค.ศ. 2006 พบว่ารายได้จากนักท่องเที่ยวต่างชาติมีปริมาณสูงถึงร้อยละ 6.23 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ แสดงให้เห็นถึงรายได้จากนักท่องเที่ยวต่างชาติสามารถสร้างรายได้ให้กับประเทศเป็นจำนวนมาก ซึ่งจะส่งผลดีต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ

อย่างไรก็ตามพบว่าในบางปีจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติลดลงและ/หรือรายได้จากนักท่องเที่ยวต่างชาติลดลง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากปัจจัยด้านลบที่ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวทำให้เกิดการชะงักงันและหยุดขยายตัว ซึ่งอาจเกิดขึ้นจากปัจจัยภายในประเทศไทยหรือปัจจัยที่เกิดขึ้นภายในประเทศต้นทางของนักท่องเที่ยวรวมทั้งปัจจัยระหว่างประเทศ ซึ่งปัจจัยดังกล่าวอาจได้แก่ สถานการณ์ความไม่สงบทางการเมือง เสถียรภาพทางการเมือง และเสถียรภาพของรัฐบาล รวมถึงโรคระบาด ภัยพิบัติทางธรรมชาติ และภาวะสงคราม เป็นต้น ซึ่งทำให้อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวถดถอยลง นอกจากนี้การเกิดภาวะวิกฤตเศรษฐกิจทำให้อำนาจซื้อลดลงนักท่องเที่ยวจึงมีความระมัดระวังในการใช้จ่ายมากขึ้น ส่งผลให้นักท่องเที่ยวงดหรือชะลอการเดินทางท่องเที่ยวไว้ระยะหนึ่ง นอกจากนี้ปัจจัยด้านลบต่างๆ ดังกล่าวแล้ว ปัจจัยด้านเศรษฐกิจนับได้ว่ามีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการท่องเที่ยว ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อ การขยายตัวหรือทำให้เกิดการ

ชะงักงันของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของประเทศไทย ปัจจัยดังกล่าว ได้แก่ ราคาสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยวในประเทศไทย รายได้ของนักท่องเที่ยวต่างชาติ อัตราการแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ รวมไปถึงค่าใช้จ่ายในการเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทย เป็นต้น ซึ่งปัจจัยต่างๆ เหล่านี้เป็นตัวกำหนดการเดินทางของนักท่องเที่ยวต่างชาติที่จะเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยทั้งสิ้น ทั้งนี้เมื่อราคาสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยวในประเทศไทยเพิ่มขึ้นอาจส่งผลต่อการตัดสินใจมาท่องเที่ยว โดยนักท่องเที่ยวอาจชะลอการเดินทางหรือเปลี่ยนจุดหมายไปท่องเที่ยวยังประเทศอื่นที่มีราคาต่ำกว่า นอกจากนี้รายได้ของนักท่องเที่ยว รวมถึงค่าใช้จ่ายในการเดินทาง ปัจจัยเหล่านี้ล้วนมีผลต่อการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยว โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสถานการณ์ปัจจุบันทั่วโลกประสบปัญหาวิกฤตราคาน้ำมันที่เพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ต้นทุนการขนส่งเพิ่มขึ้นทำให้มีผลกระทบต่อค่าใช้จ่ายในการเดินทาง นอกจากนี้ อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศถือได้ว่ามีความสำคัญต่อการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวและมีผลกระทบต่อจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทย กรณีที่เงินบาทอ่อนค่าลงหรืออัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศเพิ่มขึ้น นั่นคือราคาสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยวในประเทศไทยมีมูลค่าลดลงเมื่อเทียบกับเงินตราต่างประเทศ และในกรณีที่เงินบาทแข็งค่าขึ้นหรืออัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศลดลง นั่นคือราคาสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยวในประเทศไทยมีมูลค่าสูงขึ้นเมื่อเทียบกับเงินตราต่างประเทศ ซึ่งการเปลี่ยนแปลงของอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศจึงอาจส่งผลกระทบต่อจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทย

กลุ่มนักท่องเที่ยวต่างชาติที่สำคัญของไทยคือ นักท่องเที่ยวจากกลุ่มประเทศเอเชียตะวันออก ได้แก่ มาเลเซีย ญี่ปุ่น เกาหลี จีน สิงคโปร์ ใต้หวัน และฮ่องกง รองลงมาคือ นักท่องเที่ยวจากกลุ่มประเทศยุโรป ได้แก่ สหราชอาณาจักร เยอรมนี ฝรั่งเศส และสวีเดน ต่อมาคือ นักท่องเที่ยวจากกลุ่มประเทศในทวีปอเมริกา ได้แก่ สหรัฐอเมริกา และแคนาดา นักท่องเที่ยวจากกลุ่มประเทศโอเชียเนีย ได้แก่ ออสเตรเลีย และนิวซีแลนด์ และนักท่องเที่ยวจากกลุ่มประเทศในเอเชียใต้ ได้แก่ อินเดีย ส่วนที่เหลือเป็นนักท่องเที่ยวจากกลุ่มประเทศในตะวันออกกลางและแอฟริกา

โดยในปี ค.ศ. 2006 จำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติมีสูงถึง 13,821,802 คน ซึ่งประเทศต้นทางของนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยมากที่สุด 10 อันดับแรก ได้แก่ มาเลเซีย ญี่ปุ่น เกาหลี จีน สิงคโปร์ สหราชอาณาจักร สหรัฐอเมริกา ออสเตรเลีย เยอรมนี และใต้หวัน ตามลำดับ โดยจำนวนนักท่องเที่ยวจากประเทศต้นทางดังกล่าวมีสูงถึง 8,730,419 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 63.16 ของจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติทั้งหมดที่เดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทย ดังตารางที่ 1.3

ตารางที่ 1.3 แสดงจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติที่มาท่องเที่ยวในประเทศไทย ในปี ค.ศ. 2006

อันดับ	ประเทศ	จำนวนนักท่องเที่ยว (คน)	ร้อยละ
1	มาเลเซีย	1,578,632	11.42
2	ญี่ปุ่น	1,293,313	9.36
3	เกาหลี	1,101,525	7.97
4	จีน	1,033,305	7.48
5	สิงคโปร์	818,162	5.92
6	สหราชอาณาจักร	745,525	5.39
7	สหรัฐอเมริกา	640,674	4.64
8	ออสเตรเลีย	538,490	3.90
9	เยอรมนี	507,942	3.67
10	ไต้หวัน	472,851	3.42
รวม 10 อันดับแรกของนักท่องเที่ยวต่างชาติ		8,730,419	63.16
รวมนักท่องเที่ยวต่างชาติทั้งหมด		13,821,802	100.00

ที่มา : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2550)

เมื่อพิจารณาประเทศต้นทางของนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยมากที่สุด 10 อันดับแรกในปี ค.ศ. 2006 สามารถแบ่งกลุ่มประเทศต้นทางของนักท่องเที่ยวต่างชาติดังกล่าวออกเป็น 2 กลุ่ม คือ นักท่องเที่ยวจากกลุ่มประเทศเอเชีย ได้แก่ มาเลเซีย ญี่ปุ่น เกาหลี จีน สิงคโปร์ และไต้หวัน และนักท่องเที่ยวจากกลุ่มประเทศนอกเอเชีย ได้แก่ สหราชอาณาจักร สหรัฐอเมริกา ออสเตรเลีย และเยอรมนี โดยพบว่านักท่องเที่ยวจากกลุ่มประเทศเอเชีย มีจำนวนสูงถึง 6,297,788 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 72.14 ของนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยมากที่สุด 10 อันดับแรกในปี ค.ศ. 2006 และนักท่องเที่ยวจากกลุ่มประเทศนอกเอเชียมีจำนวน 2,432,631 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 27.86 ของนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยมากที่สุด 10 อันดับแรกในปี ค.ศ. 2006 ดังตารางที่ 1.4

ตารางที่ 1.4 แสดงกลุ่มประเทศต้นทางของนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยมากที่สุด 10 อันดับแรกในปี ค.ศ. 2006

กลุ่มประเทศ	จำนวนนักท่องเที่ยว (คน)	ร้อยละ
นักท่องเที่ยวจากกลุ่มประเทศเอเชีย	6,297,788	72.14
นักท่องเที่ยวจากกลุ่มประเทศนอกเอเชีย	2,432,631	27.86
นักท่องเที่ยวต่างชาติ 10 อันดับแรกในปี ค.ศ.2006	8,730,419	100.00

ที่มา : จากการคำนวณ

เมื่อพิจารณาถึงระดับรายได้ของประชากร ธนาคารโลก (World Bank) มีหลักเกณฑ์ในการแบ่งกลุ่มประเทศต่างๆ โดยพิจารณาจากรายได้ประชาชาติเบื้องต้นต่อหัว (Gross National Income per Capita) ซึ่งสามารถแบ่งกลุ่มประเทศต่างๆ ออกเป็น 4 กลุ่ม ตามระดับรายได้ของประชากรในประเทศ ได้แก่ กลุ่มประเทศที่มีรายได้ต่ำ กลุ่มประเทศที่มีรายได้ปานกลางค่อนข้างต่ำ กลุ่มประเทศที่มีรายได้ปานกลางค่อนข้างสูง และกลุ่มประเทศที่มีรายได้สูง ซึ่งแสดงดังตารางที่ 1.5

ตารางที่ 1.5 แสดงการแบ่งกลุ่มประเทศจากรายได้ประชาชาติเบื้องต้นต่อหัว ในปี ค.ศ. 2006 ตามวิธีการของธนาคารโลก

รายได้ประชาชาติเบื้องต้นต่อหัว (ดอลลาร์)	ระดับรายได้
≤ 905	รายได้ต่ำ
906 - 3,595	รายได้ปานกลางค่อนข้างต่ำ
3,596 - 11,115	รายได้ปานกลางค่อนข้างสูง
$\geq 11,116$	รายได้สูง

ที่มา : World Bank (2007)

จากหลักเกณฑ์ของธนาคารโลก สำหรับการแบ่งกลุ่มประเทศต่างๆ ตามระดับรายได้ของประชากรในประเทศ สามารถแบ่งกลุ่มประเทศต้นทางของนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทยมากที่สุด 10 อันดับแรกในปี ค.ศ. 2006 ออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มประเทศที่ประชากรมีรายได้สูง (High Income) ได้แก่ ญี่ปุ่น เกาหลี สิงคโปร์ สหราชอาณาจักร สหรัฐอเมริกา ออสเตรเลีย เยอรมนี และไต้หวัน และกลุ่มประเทศที่ประชากรมีรายได้ปานกลางค่อนข้างสูง (Upper Middle Income) ได้แก่ มาเลเซีย และจีน ดังตารางที่ 1.6

ตารางที่ 1.6 แสดงรายได้ประชาชาติเบื้องต้นต่อหัว ในปี ค.ศ. 2006 และกลุ่มรายได้ของประเทศ
ต้นทางของนักท่องเที่ยวต่างชาติในประเทศไทย

ประเทศ	รายได้ประชาชาติเบื้องต้นต่อหัว (ดอลลาร์)	ระดับรายได้
มาเลเซีย	5,490.00	รายได้ปานกลางค่อนข้างสูง
ญี่ปุ่น	38,470.00	รายได้สูง
เกาหลี	17,690.00	รายได้สูง
จีน	2,668.10	รายได้ปานกลางค่อนข้างสูง
สิงคโปร์	29,320.00	รายได้สูง
สหราชอาณาจักร	40,180.00	รายได้สูง
สหรัฐอเมริกา	44,970.00	รายได้สูง
ออสเตรเลีย	35,990.00	รายได้สูง
เยอรมนี	36,620.00	รายได้สูง
ไต้หวัน	17,230.00	รายได้สูง

ที่มา : World Bank (2007)

ดังนั้นจะเห็นได้ว่านักท่องเที่ยวต่างชาติซึ่งเป็นนักท่องเที่ยวกลุ่มหลักของประเทศไทย ส่วนใหญ่มาจากประเทศต้นทางที่ประชากรมีรายได้ปานกลางค่อนข้างสูงและมีรายได้สูง แสดงให้เห็นว่านักท่องเที่ยวเหล่านั้นมีศักยภาพสูงในการใช้จ่ายใช้สอยเพื่อซื้อสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยว ซึ่งจะส่งผลดีต่อการทำรายได้ด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทย

เนื่องจากการท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่มีบทบาทสำคัญต่อเศรษฐกิจของประเทศไทย และมีศักยภาพในการสร้างรายได้ให้กับประเทศ ปัจจุบันภาครัฐโดยการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ได้มีการกำหนดนโยบายการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยว และเพื่อสร้างรายได้ให้กับประเทศมากยิ่งขึ้น ดังนั้นการศึกษาปัจจัยที่สนับสนุนและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการท่องเที่ยวจึงมีความสำคัญ ทั้งนี้เพื่อนำไปเป็นแนวทางในการวางแผนการพัฒนาธุรกิจท่องเที่ยวให้ตรงกับความต้องการของตลาดและความต้องการที่แท้จริงของผู้บริโภค นอกจากนี้ยังสามารถนำไปศึกษาหาแนวทางแก้ไขปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการท่องเที่ยว และพัฒนาปัจจัยที่สนับสนุนการท่องเที่ยวให้ดียิ่งขึ้นเพื่อการรับรู้ถึงสาเหตุที่ส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยว ซึ่งจะทำให้การพัฒนาการท่องเที่ยวเป็นไปอย่างมีระบบและรู้ถึงปัญหาที่แน่นอน อีกทั้งยังส่งผลถึงการกำหนดยุทธศาสตร์ในการเพิ่มสมรรถนะ และการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยกับต่างประเทศได้ดียิ่งขึ้นในอนาคต

ดังนั้นการศึกษาในครั้งนี้ จึงจะกำหนดการศึกษาว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่ออุปสงค์การท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทยเป็นอย่างไร โดยพิจารณาปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ ระดับรายได้ของประชากรในประเทศต้นทาง ค่าใช้จ่ายในการเดินทางระหว่างประเทศต้นทางและประเทศไทย ระดับราคาสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยว โดยเปรียบเทียบ และอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ ซึ่งจะทำการศึกษาจากนักท่องเที่ยวต่างชาติกุ่มหลักที่เดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทย ทั้งนี้เพื่อเป็นประโยชน์ในการวางแผนและส่งเสริมการท่องเที่ยวและการตัดสินใจของนักลงทุน ซึ่งจะช่วยให้เพิ่มสมรรถนะและขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทยกับต่างประเทศ

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1.2.1 เพื่อระบุถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่ออุปสงค์การท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทย

1.2.2 เพื่อศึกษาการตอบสนองต่อปัจจัยต่างๆ ของนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทย

1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา

1.3.1 เพื่อทราบถึงความรู้เชิงวิชาการที่กำหนดการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทย

1.3.2 เพื่อประยุกต์ใช้สำหรับการวางแผนเชิงนโยบายเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวต่างชาติในประเทศไทยและเป็นแหล่งความรู้เชิงวิชาการประกอบการตัดสินใจของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้อง

1.4 ขอบเขตการศึกษา

การศึกษาในครั้งนี้จะใช้ข้อมูลจากประเทศต้นทางของนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยมากที่สุด 10 อันดับแรกในปี ค.ศ. 2006 ได้แก่ มาเลเซีย ญี่ปุ่น เกาหลี จีน สิงคโปร์ สหราชอาณาจักร สหรัฐอเมริกา ออสเตรเลีย เยอรมนี และได้หวัน โดยใช้ข้อมูลตั้งแต่ปี ค.ศ. 1981-2006 รวมทั้งสิ้น 26 ปี ซึ่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาจะเก็บรวบรวมจากแหล่งข้อมูลทุติยภูมิต่างๆ เช่น การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ธนาคารแห่งประเทศไทย IFS CD-ROM เว็บไซต์ของ U.S. Department of Energy และ Central Bank of the Republic of China (Taiwan) เป็นต้น